

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

9-maxsus
son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 5/9 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent;

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent;

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Nasirxodjayeva Dilafroz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b.;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent;

Jabborova Charos Aminovna - iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari doktori (DSc), Professor.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Qodirova Muqaddas Tog'ayevna - filologiya fanlari nomzodi, dotsent.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b.,;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Xayitov Xushvaqt Sapparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD);

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari

doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD);

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasini mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD).

22.00.00- SOTSIOLOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

07.00.00 – TARIX FANLARI

Raupov Xolmamat Rashidovich, Xaitova Olmaxon Saidovna

O'ZBEKISTONDA KON-METALLURGIYA SOHASI TARAQQIYOTIDA BERUNIY

ILMIY METODOLOGIYASINING O'RNI 13-19

Muminov Ulmas Ravshanqulovich

QADIMGI TURKIYLARDA DAVLATCHILIK AN'ANALARI 20-30

Azamatova Gulmira Bayirbekovna

MEHNAT MIGRATSIYASINI HUQUQIY TARTIBGA SOLISH MEXANIZMLARI:

XALQARO STANDARTLAR VA MILLIY QONUNCHILIK 31-37

Absalom Ziyadullayevich Xujanazarov

YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA SURXONDARYO VILOYATIDA

SOG'LIQNI SAQLASH SOHASIDAGI O'ZGARISHLAR 38-43

Allamuratov Shuxrat Ashurovich

BUXORO AMIRLIGINING ICHKI SAVDO-TRANZIT ALOQALARIDA

AMUDARYO SUV YO'LINING O'RNI 44-49

Sabirov Mansurbek

AMUDARYO SOHILI BO'YLAB XALQARO KARVON YO'LIDA RIVOJLANGAN

O'RTA ASR VA SHAHARLARI SAHIFASI 50-53

Matnazarova Mohira Uktamovna

KO'CHMANCHI CHORVADORLAR CHORVACHILIK XO'JALIGINING

SHAKLLANISH OMILLARI 54-59

Shukurillayev Yunus Asrorovich

BUXORO AMIRLIGIDA HARBIY UNVON VA MANSABLARGA TAYINLANISHIGA

OID HUIJATLAR TAHLILI (QO'SHBEGI DEVONXONASI ARXIVI HUIJATLARI ASOSIDA)..... 60-67

Esanova Nilufar

O'ZBEKISTONDA XALQARO MUNOSABATLARNING USTUVOR YO'NALISHLARI

VA ULARNING SANOAT RIVOJLANISHIDAGI BUGUNGI KUNDAGI AHAMIYATI 68-73

Jumayev Abdumo'min Fayziyevich

IBN SINONING ASH-SHIFO ASARINING ISLOM VA YEVIROPA FALSAFASIGA TA'SIRI 74-82

Pardaxol Normamatova Ochildiyevna

MUSTAQILLIK YILLARIDA SURXONDARYO VILOYATINING

SOG'LIQNI SAQLASH SOHASIDAGI XALQARO HAMKORLIGI 83-87

Elboyeva Shaxnoza

O'ZBEK OLIMALARINING XALQARO ILM-FAN, MADANIYAT RIVOJIGA

HAMDA FAN VA TEXNIKA TARAQQIYOTIGA QO'SHGAN HISSALARI 88-94

Джаббаровова Юлдуз Джуманиязовна

РОЛЬ ИСТОРИИ МЕДИЦИНЫ В ФОРМИРОВАНИИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ

ИДЕНТИЧНОСТИ БУДУЩИХ ВРАЧЕЙ В МЕДИЦИНСКИХ ВУЗАХ УЗБЕКИСТАНА 95-100

Tuyev Fazliddin Erkinovich

2009–2011-YILLARDA BUXORO, SAMARQAND, NAVOIY SANOATIDA

O'SISH VA XALQARO HAMKORLIK DINAMIKASI 101-104

<i>Жураева Камола Сайфиддиновна</i> КАСПИЙСКИЙ РЕГИОН ВО ВНЕШНЕЙ ПОЛИТИКЕ УЗБЕКИСТАНА	105-109
<i>Abdujabborov Kamoliddin</i> QADIMGI BAQTRIYA VA AVESTO JAMIYATI DAVRI QISQACHA TAHLILI	110-115
<i>Mamanov Abdurahim Abduhakimovich</i> TEMURIYLAR VA ULARDAN KEYINGI SULOLALAR DAVRIDA DINIY HOKIMIYATNING KUCHAYISHI (SABABLAR VA NATIJALAR)	116-122
<i>Xolmatov Shukurillo Ziyoviddin o'g'li</i> INGLIZ TILLI TADQIQOTLARDA ILK O'RTA ASRLAR MARKAZIY OSIYO TARIXINING O'RGANISH BOSQICHLARI	123-128
<i>Djurayev Baxtiyor Rajaboyevich</i> O'ZBEKISTON IJTIMOIIY-IQTISODIY HAYOTIDA AYOLLARNING O'RNI VA GENDER TENGLIGI MASALALARI (TARIXIY-IJTIMOIIY TAHLIL 1991-2025-YY)	129-136
<i>Matyagbov Toyirjon Sultanbayevich</i> JANUBIY OROLBO'YI HUDUDIDA NEOLIT DAVRI KULOLCHILIGIGA DOIR BA'ZI CHIZGILAR	137-140
08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI	
<i>Султанова Дина Файзрахмановна</i> ОБЩЕНАУЧНАЯ МЕТОДОЛОГИЯ ИСТОРИЧЕСКОГО ИНСТИТУЦИОНАЛИЗМА В РАЗВИТИИ ЭКОНОМИКИ ОТРАСЛИ КОНЕВОДСТВА НА ТЕРРИТОРИИ СОВРЕМЕННОГО УЗБЕКИСТАНА	141-153
<i>Shodmonov Abduvohid Farxod o'g'li</i> O'ZBEKISTON TARIXIY YODGORLIKLARINI RAQAMLI TURIZM ORQALI SAQLASH VA RIVOJLANTIRISH	154-157
09.00.00 – FALSAFA FANLARI	
<i>Otamuratov Sarvar</i> YOSHLARGA OID DAVLAT SIYOSATI: XALQARO TAJRIBA ASOSIDA YANGI TASHABBUSLAR VA QONUNGA TAKLIF ETILAYOTGAN MUHIM QO'SHIMCHALAR	158-164
<i>Tashanov Abduxoliq</i> BUZG'UNCHI G'OYA VA BUZG'UNCHI FAOLIYATNING SHAKLLANISHIDA SALBIY TARBIYA VA ATROF-MUHIT TA'SIRI	165-171
<i>Raxmatova Xolidaxon Xolikovna</i> XOJA AHROR VALIY MUROSAGA OID QARASHLARINING FALSAFIY MOHIYATI	172-178
<i>O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna</i> ABDULXAMID SULAYMON O'G'LI CHO'LPONNING BADIY-ESTETIK MEROSI	179-183
<i>Yazdonov Ulug'bek Tashmurotovich</i> TA'LIM VA TARBIYA – JAMIYATNI MA'NAVIY-MADANIY DEFORMATSIYALASHUVDAN SAQLOVCHI OMILDIR	184-189
<i>Абдуллаева Махбуба Нуруллаевна, Жалалова Гулбахор Одилжоновна</i> КОГНИТИВНЫЕ ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ НАУКИ В IX – XII ВЕКАХ В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ	190-197

<i>Rasulov Hakim Mamanovich</i> DAVLAT VA JAMIYAT O'ZARO ALOQADORLIGINING SIYOSIY-INSTITSIONAL TAHLILI	198-201
<i>Azamova Sitora Ayonovna</i> O'ZBEKISTON ZAMINIDA EKOLOGIK MADANIYATNING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	202-206
<i>Xolmirzaev Xurshid Nakibillaevich</i> FUTUROLOGIK TAFAKKURDA SUN'IY INTELEKTNING NAMOYON BO'LISHI	207-212
<i>Namazova Yulduz Muzaffarovna</i> RAQAMLI SIVILIZATSIYA SHAROITIDA MILLIY TA'LIMNING STRUKTURAVIY-FUNKSIONAL JIHATLARI	213-217
<i>Abdurazoqov Gulmurod Musurmonqulovich</i> MAFKURAVIY OMILLARNING YOSHLAR KAMOLOTIGA TA'SIRI NAMOYON BO'LISHINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	218-224
<i>Tojibayev Baxromjon Turabayevich</i> "PREKARIAT" TUSHUNCHASINING GENEZISI: ETIMOLOGIYA, FALSAFIY-IJTIMOYIY ANGLASH	225-229
<i>Tursunova Laylo Ergashevna</i> TILAB MAHMUDOVNING ADABIY ESTETIK QARASHLARINING SHAKLLANISH BOSQICHLARI	230-235
<i>Филиппов Ольгерд Александрович</i> ГУМАНИСТИЧЕСКАЯ ТРАДИЦИЯ В ЭПОХУ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ОБЩЕСТВА	236-244
<i>Chorieva Madina Aliyevna</i> INKLYUZIV TAFAKKUR — JAMIYATNING BARQAROR RIVOJLANISHINING FALSAFIY ASOSI	245-249
<i>Zakirova Nigora Xalmaxammatovna</i> AXBOROT MAKONIDA MILLIY O'ZLIKNI ANGLASH JARAYONINI RIVOJLANTIRISHDAGI MUAMMOLAR VA ULARNI HAL ETISH IMKONIYATI	250-254
<i>Primov Baxriddin Abdiraxmonovich</i> AXBOROT IMPERIALIZMI TAHDIDLARI	255-261
<i>Karimov Zafarbek Ataboyevich</i> TA'LIM TIZIMINI SOTSIOLOGIK-FALSAFIY TAHLIL QILISHDA GUMANITAR YONDASHUVLAR	262-267
<i>O'razov Bobir Baxtiyorovich</i> IJTIMOIY DAVLAT HAQIDAGI G'ARBONA QARASHLAR: FALSAFIY-ILMIY TAHLIL	268-272
<i>Shaydullayev Normamat Sherkuziyevich</i> RAQAMLASHGAN JAMIYAT SHAROITIDA INSON QADRI VA ONG EVOLYUTSIYASI	273-278
<i>Tursunova Olmos Fayziyevna</i> YOSHLAR HUQUQIY ONGI VA MADANIYATINI YUKSALTIRISHNING MA'NAVIY TARBIYA JARAYONIDA TUTGAN O'RNI VA AHAMIYATI	279-284
<i>Turaeva Sanobar Khalimovna</i> EASTERN EDUCATION - THE IMPORTANCE OF UPBRINGING IN THE FORMATION OF HUMAN QUALITIES IN YOUNG PEOPLE	285-287

<i>Jo'rayev Akram Namozovich</i> EKSTREMIZM G'OYALARIGA QARSHI KURASHDA MILLIY O'ZLIKNI ANGLASH MEXANIZMLARINING PSIXOLOGIK VA FALSAFIY ASOSLARI	288-291
<i>Taylyakova Feruzahon Sultanovna</i> GLOBALASHUV - MA'NAVIYATNI ANGLASH OMILI	292-296
<i>Toxirov Abdumalik Ashurali o'g'li</i> MAHALLA VA OILADA YOSHLAR AXLOQINI ME'YORLASHTIRISHNING IJTIMOIY-FALSAFIY ASOSLARI	297-302
<i>Sherboboyev Muxriddin, Javlonbek Hafizullayev</i> KARL POPPERNING BILISH FALSAFASIGA OID QARASHLARI	303-307
<i>Nasriddinov Faxriddin Xalmamatovich</i> AXBOROT VA AXBOROT TIZIMLARINING FALSAFIY TAHLILI	308-314
<i>Ochilov Husan</i> MILLIY AN'ANA VA MODERNIZATSIYA UYG'UNLIGINING FALSAFIY TAHLILI	315-321
<i>Madaminov Nasimjon</i> MILLIY MUSIQIY MEROS ASOSIDA YOSHLARNING ESTETIK DIDI VA TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHNING FALSAFIY JIHATLARI	322-326
<i>Xolmirzayeva Jumagul Xamdammovna</i> MEHNAT MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH SOHADAGI XORIJIY TAJRIBALAR	327-331
10.00.00 - FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Narmuratov Zayniddin Radjabovich</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDAGI SCIENCE/ILM KONSEPTLI FRAZELOGIK BIRLIK LARNING LINGOMADANIY XUSUSIYATLARI	332-337
<i>Payzibayeva Madinaxon Sobirjon qizi</i> INGLIZ XALQ ERTAKLARI OBRAZLARINING BADIY XUSUSIYATLARI VA ULARNING O'ZIGA XOS JIHATLARI	338-342
<i>Axmedov Anvar Botirovich</i> NEMIS TILI TIZIMIDA O'ZLASHMA NEOLOGIZMLARNING ROD KATEGORIYASIGA EGA BO'LISH MASALASI	343-347
<i>Djabbarova Shoiri Baltayevna</i> ETNOGRAFIK REALIYALARNING LINGVISTIK XUSUSIYATI	348-351
<i>Genjemuratov Yaqipbek Baxriyatovich</i> FELETONNING JANR SIFATIDA ANIQLASH MUAMMOLARI	352-355
<i>Tadjiyeva Mastura Fayzullayevna</i> INGLIZ MAQOLLARIDA "LOVE" KONSEPTINING VOQELANISHI	356-360
<i>Qurbonova Gulnoza Abduholiq qizi</i> GIDRONIMLARNING STRUKTUR-SEMANIK TAHLILINING XUSUSIYATLARI	361-364
<i>Ayimbetova Shyryn Jabbar qizi</i> BOLALAR ADABIYOTINING POETIK-FUNKSIONAL XUSUSIYATLARI: YOSH PSIXOLOGIYASI, DIDAKTIKA, AKSILOGIYA	365-371
<i>Ruziyeva Nasiba Kenjayevna</i> O'ZBEK TILIDAGI IBORALARNING SEMANTIK XUSUSIYATLARI VA FRANSUZ TILIGA TARJIMASI	372-375

<i>Бабаева Зарина Сайфуллаевна, Фёдорова Арина Максимовна</i> ГЕЙМИФИКАЦИЯ В ПРОЦЕССЕ ФОРМИРОВАНИЯ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ГРАМОТНОСТИ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА	376-385
<i>Xushmatatova Aminaxon</i> LINGUOCULTURAL FEATURES OF SPEECH INTENTION IN THE DISCOURSE OF ENGLISH AND UZBEK DRAMATIC WORKS	386-392
<i>Saparniyazova Sarbinaz Baxtiyarovna</i> THE INFLUENCE OF CONTEXTUAL FACTORS ON THE PERCEPTION OF THE PRAGMATICS OF APOLOGY IN ENGLISH AND UZBEK	393-397
<i>Adxamova Shirin Farhodjon qizi</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA EMOTSIONAL HOLATNI IFODALOVCHI KOLLOKATSIYALARNING QIYOSIY TADQIQI	398-401
<i>Машарипова Валентина</i> ЛИНГВОКУЛЬТУРНЫЙ АНАЛИЗ ВЕРБАЛИЗАЦИИ ПАРАЛИНГВИСТИЧЕСКИХ СРЕДСТВ В ПОРТРЕТНЫХ ОПИСАНИЯХ В АНГЛИЙСКИХ И РУССКИХ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ТЕКСТАХ	402-405
<i>Abduqahhorova Gulnoza Abduvahobovna</i> RUS VA O'ZBEK TILLARIDAGI IQTISODIY ANGLISIZMLARNING SINTAKTIK XUSUSIYATLARI	406-411
<i>Raxmonova Yulduz Xusanovna</i> ADABIY ASARLARDA IJTIMOIIY FOJIAVIYLIKNING ESTETIK TALQINI	412-417
<i>Ayimbetova Damekhan Maksetbay qizi</i> ADABIYOTDA ANIMALISTIK JANR VA RAMZIY OBRAZLAR BO'YICHA OLIV BORILGAN ILMIY TADQIQOTLAR	418-427
12.00.00 – YURIDIK FANLAR	
<i>Фазилов Фарход Маратович</i> УГОЛОВНО-ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ДИПФЕЙКОВ: ОПЫТ УЗБЕКИСТАНА	428-439
<i>Zokirov Sherzod Ilxom o'g'li</i> FUQAROLAR MUHOJIRATLARI BILAN ISHLASH BO'YICHA CHET EL DAVLATLARI TAJIRIBASI: QIYOSIY-HUQUQIY TAHLIL	440-448
<i>Rakhmonov Tolib</i> ISSUES OF DETERMINING THE CIVIL LEGAL STATUS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN UZBEKISTAN	449-454
<i>Sobitxonov Joxongir Zunnurxon o'g'li</i> ISLOM BANKLARI FAOLIYATIDA "FATVO SHOPPING" AMALIYOTI VA UNING OLDINI OLISH BO'YICHA HUQUQIY MEKANIZMLAR	455-462
<i>Mamatmurodov Farrux Farhod o'g'li</i> O'ZBEKISTONDA SUKUKNI RIVOJLANTIRISH: HUQUQIY ISLOHOTLAR, INFRATUZILMA, MUAMMOLAR VA IMKONIYATLAR	463-472
<i>Юнусов Достонбек Анваржон угли</i> ПОНЯТИЕ И ОСНОВНЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ ПРАВОВОГО РЕЖИМА ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	473-481

<i>Uteniyazov Keulimjay Kuanishbayevich</i> JINOYAT PROTSSESSIDA AYBLOV FUNKSIYASINI AMALGA OSHIRUVCHI SUBYEKTLARNING HUQUQIY MAQOMIGA OID MUAMMO VA YECHIMLAR	482-489
<i>Xidirov G'anisher Tojimurodovich</i> TEZKOR-QIDIRUV FAOLIYATI USTIDAN SUD NAZORATINING QIYOSIY-HUQUQIY TAHLILI	490-499
<i>Baxronov Ravshan Rashid o'g'li</i> SUN'IY INTELLEKT VA INSON HUQUQLARI: NAZARIY VA HUQUQIY ASOSLAR	500-504
<i>Усмонов Малик</i> ОТСЛЕЖИВАНИЕ И ЗАМОРАЖИВАНИЕ НЕЗАКОННО ПОЛУЧЕННЫХ АКТИВОВ: СРАВНИТЕЛЬНОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ПОДХОДОВ	505-510
<i>Abdusatarov Jaloliddin Sharafutdin o'g'li</i> RAQAMLI AKTIVLAR BILAN BOG'LIQ NIZOLARNI HAL QILISHNING MUQOBIL USULLARI	511-517
<i>Islomqulova Shohsanam Vahobjon qizi</i> TIBBIYOT XODIMINING KASBIY JAVOBGARLIGINI SUG'URTALASHDA SUG'URTA TOVONI, SUG'URTA PULI VA SUG'URTA MUKOFOTI TUSHUNCHALARINING MOHIYATI	518-524
<i>Ibodullo Xayrullo Jaxongir o'g'li</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VA XORIJIY DAVLATLAR SUDYALARINING KONSTITUTSIYAVIY-HUQUQIY MAQOMI	525-530
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Xolmatova Ziroatxon Anvarovna</i> BO'LG'USI PEDAGOGLARDA NOSTANDART TESTLARNI TUZISH KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISHDA XORIJ TAJRIBASI	531-534
<i>Mamajonova Gulnoza Karimovna</i> AXLOQIY VA ESTETIK TARBIYA INTEGRATSIYASINING PEDAGOGIK ASOSLARI	535-539
<i>Gulomova Komila Maxamatjanovna</i> TA'LIMDA FAOL O'QITISH METODLARINING SAMARADORLIGI: TAJRIBA VA TAHLIL	540-544
<i>Berdiyeva Nilufar Berdiyev qizi</i> BO'LAJAK MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARI TARBIYACHI –PEDAGOGLARINING IJODIY KOMPETENSIYALARINI INNOVATSION YONDASHUV ASOSIDA SHAKLLANTIRISH TAMOIYILLARI	545-549
<i>Фадлиева Амина Ильхамовна</i> ГУМАНИСТИЧЕСКАЯ ПЕДАГОГИКА КАРЛА РОДЖЕРСА И ЕЁ ЗНАЧЕНИЕ ДЛЯ РАЗВИТИЯ СОВРЕМЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ	550-556
<i>Rajabov Eldor Erkinovich</i> THE ROLE OF PEER REVIEW TO IMPROVE WRITING EFFECTIVELY AMONG EFL STUDENTS	557-561
<i>Jumagulova Aziza Abduljalil qizi</i> BOSHLANG'ICH TAYYORGARLIK BOSQICHIDAGI DZYUDOKILARNING JISMONIY SIFATLARINI RIVOJLANTIRISH ORQALI JISMONIY TAYYORGARLIGINI TAKOMILLASHTIRISH USLUBIYATI	562-573

<i>Toshnazarova Mohinur O'sarali qizi</i> "MOTIVATSION YONDASHUV" HAMDA "KREATIV FIKRLASH" TUSHUNCHALARINING MAZMUN VA MOHIYATI	574-578
<i>Maxmudova Nigoraxon Boyqo'zi qizi</i> BO'LAJAK CHET TILI O'QITUVCHILARINI KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHDA PRAGMATIK MUAMMOLAR VA ULARNING YECHIMLARI	579-585
<i>Hamroyeva Robiya Sherali qizi</i> KELAJAK PEDAGOGLARINING TANQIDIY TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR	586-591
<i>Tug'anboyeva Zamiraxon Shuxratbek qizi</i> TALABA KURASHCHI QIZLARNING KUCH CHIDAMLILIGINI MAXSUS MASHQLAR ORQALI OSHIRISH METODIKASI	592-598
<i>Sadritdinova Dinora A'zamjon qizi</i> WEB ILOVALARNI LOYIHALASHGA OID KOMPETENTLIK VA UNI RIVOJLANTIRISH	599-602
<i>Солохиддинова Фазилатхон Мухиддин кизи</i> ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТЕХНОЛОГИИ КРИТИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ В ПРОЦЕССЕ УСВОЕНИЯ ГРАММАТИЧЕСКИХ ПОНЯТИЙ	603-611
<i>Ниязова Регина Рустамовна</i> АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПОДГОТОВКИ КВАЛИФИЦИРОВАННЫХ КАДРОВ В ОБЛАСТИ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА	612-615

Received: 2 October 2025
Accepted: 15 October 2025
Published: 25 October 2025

Article / Original Paper

THE ARTISTIC CHARACTERISTICS OF IMAGES IN ENGLISH FOLKTALES AND THEIR PECULIAR FEATURES

Payzibayeva Madinakhon Sobirjon qizi

Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences

Lecturer, Department of Practical Translation (English Language)

Uzbekistan State University of World Languages

E-mail: payzibayevamadina@gmail.com

Abstract. This article analyzes the names of characters frequently found in English folk tales, their typological features of origin, and their structure. In addition, examples from English fairy tales are provided with corresponding commentary and analysis.

Keywords: character, fairy tale, main hero, typology of names, feature, nickname, component, myth, mythology.

INGLIZ XALQ ERTAKLARI OBRAZLARINING BADIY XUSUSIYATLARI VA ULARNING O'ZIGA XOS JIHATLARI

Payzibayeva Madinaxon Sobirjon qizi

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Amaliy tarjima (Ingliz tili) kafedrasida o'qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada ingliz xalq ertaklarida tez-tez uchraydigan qahramonlarning nomlari, ularning kelib chiqishiga oid tipologik xususiyatlar hamda tuzilishi tahlil qilingan. Shuningdek, ingliz ertaklaridan olingan namunalar asosida izoh va tahlillar berilgan.

Kalit so'zlar: personaj, ertak, bosh qahramon, ismlar tipologiyasi, xususiyat, laqab, komponent, mif, mifologiya.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5SI9Y2025N54>

Kirish. Xalq og'zaki ijodining janri sifatida ertak yuqori aksiologik imkoniyatlarga ega. U muayyan mamlakatning lingvistik, mafkuraviy, tabiiy-geografik o'ziga xosligi va madaniy-etnik o'ziga xosligini o'zida mujassam etadi. Ertak o'zining "kundalik" maqsadini o'yin-kulgi va ta'lim sifatida belgilab, o'quvchini badiiy muhit yordamida jamiyatning aksiologik ko'rsatmalari tizimi bilan tanishtirish orqali tarbiyaviy funksiyani amalga oshiradi. Matnning g'oyaviy-badiiy o'ziga xosligini ochib berishda adabiy asarning onomastik komponenti muhim o'rin tutadi. Ertak janridagi asarlarning antroponimik korpusini va qahramonlarning xulq-atvor xususiyatlarini tahlil qilish asarni chuqurroq tushunishga, o'quv motivatsiyasini oshirishga, o'quvchining tanqidiy fikrlashini rivojlantirishga yordam beradi va nuqtai nazardan, atrofdagi voqealik bilan bog'liq bo'lgan badiiy haqiqatni modellashtirishga yordam beradi [1].

Ingliz xalq ertaklarida ko'pincha bosh qahramon inson bo'ladi, biroq hayvonlar ham bosh qahramon sifatida uchrashi mumkin. Odatda mushuk, it, echki, ho'kiz, xo'roz kabi uy hayvonlari qahramon sifatida ko'riladi. Bundan tashqari, mifologik mavjudotlar ham bosh

qahramon bo'lishi mumkin, masalan, Tom Thumb (kichik qahramon), dev (katta maxluq) yoki shayton. Ba'zi hollarda esa predmetlar ham bosh qahramon sifatida tasvirlanadi, masalan, "Janob Uksus" ertagidagi uksus (sirka).

Britaniya sehrli ertaklarida bosh qahramon ko'pincha oddiy dehqon, fermer, ovchi yoki baliqchi sifatida ko'rsatiladi. Bu qahramonlar ko'pincha jamiyat hayotidagi kundalik jarayonlarni boshdan kechirgan va ular orqali hayotning turli tomonlarini aks ettiradi. Bunday ertaklarda hayvonlarning roli juda kam, hatto sehrli yordamchi yoki sehrli buyum sifatida ham kam uchraydi. "Malla Ettin" ertagidagi qarg'a esa bunday holatlardan bittasi. Shuningdek, bu ertaklarda yangi personajlar paydo bo'la boshlaydi va ularning soni ko'payadi; masalan, "Naughty princess" ertagida lakey obraziga duch kelish mumkin.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Britaniya ertaklarining nomlari, qahramonlar ismlarining xususiyatlari, ularning kelib chiqishi, ma'nosi va tuzilishini o'rganish orqali bu ertaklarning o'ziga xosligi aniqlanadi. Ko'pchilik sehrli ertaklar o'z bosh qahramonlarining nomlari bilan ataladi. Masalan, "Tam Lin" (ya'ni "kuyov"), "Tom Tit Tot" ("yordamchi"), "Malla Ettin" ("antagonist"). Shuningdek, ertak bosh qahramonining laqabiga qarab ham nomlanishi mumkin, bunda uning xarakterining muayyan jihatiga e'tibor qaratiladi ("Naughty princess", "Dangasa go'zal va uning xolalari").

Ingliz xalq ertaklari qahramonlari struktur jihatdan 3 xil komponentli ismlar bilan ataladi:

- 1) bir komponentli ismlar;
- 2) ikki komponentli ismlar;
- 3) uch komponentli ismlar.

Ingliz xalq ertaklarida qahramonlarning ismlari aksariyat xollarda bir komponentlidir. Ingliz ertaklarida ismlar kanonik bo'lib, kelib chiqishiga ko'ra grek va lotin tiliga borib taqaladi. Bunday ismlar oddiy qishloq odamlari yoki ingliz xalqining tipik vakillariga xos bo'lib, personaj xarakterini ifodalash uchun ishlatiladi: Jack / Jek, John / Jon, Jenny / Jenni, Mary / Meri, Valentine / Valentin, Margaret / Margaret:

"A lad named Jack was once so unhappy at home through his father's illtreatment, that he made up his mind to run away and seek his fortune in the wide world" (Jek ismli yigitcha otasining unga nisbatan yomon munosabatidan o'zini baxtsiz his qilardi va shuning uchun u uyidan qochib ketib, katta dunyoda o'z baxtini qidirishga qaror qiladi) [2].

Shuningdek, Jek ingliz ertaklarida eng ko'p uchraydigan ismdir:

"Jack... er... not Jack... but – whatever – we'll call him Jack anyhow. Don't make a matter..." (Jekmi... E... Jyekmasmi... baribir emasmi, nima bo'lganida ham uni Jek deb chaqiramiz. Muammo chiqarmanglar) [3].

"There lived formerly in the County of Cumberland a nobleman who had three sons, two of whom were comely and clever youths, but the other a natural fool, named Jack" (Bir zamonlar Kamberlend grafligida bir olijanob kishi yashagan ekan. Uning uch o'g'li bo'lib, ularning ikkitasi chiroyli va aqlli ekan, uchinchisi esa o'taketgan ahmoq ekan va uning ismi Jek ekan) [2].

Shuningdek, sehrli ertaklarda miflardan o'tib kelgan ismlar ham ishlatiladi: *Wrekin* / Ryokin, *Olwen* / Olven, *Guleesh* / Gulesh, *Musha* / Musha, *Menw* / Menv, *Teirgwaeth* / Tirgveth, *Fin* / Fin, *Cormac* / Kormak va boshqalar:

“She foretold to her stepson, Kuhuch, that it was his destiny to marry a maiden named Olwen, or none other” (U o‘gay o‘g‘li Kuuchuga Olven ismli qizga uylanishini, boshqa hech kimga uylanolmasligini bashorat qiladi) (Jacobs 2009, 100).

Muhokama va natijalar. Bogard (“Boggard”) — bu ingliz quyi mifologiyasida uy farishtasi sifatida qaraladi. Oksford lug‘atida Bogard “bugbear” deb ta’riflanadi, ya’ni har qanday qo‘rqituvchi mavjudot. Ular uzun sariq tishlarga va yumshoq paxtaga o‘xshash junlarga ega bo‘lib, qorong‘uda ko‘zlari porlaydi deb tasvirlanadi. Bogardlar odatda yolg‘iz yashashni ma’qul ko‘rishadi, chunki ular bir-birlari bilan yaxshi chiqishmaydi. Ular yashaydigan uy egalari nisbatan do‘stona munosabatda bo‘lishiga qaramay, zararli odatlari va yomon xulq-atvori bilan ajralib turadi. Masalan, ular tunda yotoqxonaga kirib, odamlarning yuzlariga nam va sovuq qo‘llari bilan tegib, yopiq ko‘rpalarni yopinchasidan tortib olishadi. Agar g‘azablanishsa, hatto uy ichidagi idishlarni sindirib yuborishlari ham mumkin.

Shuningdek, afsonalardan ertaklarga ko‘chgan ismlar ham mavjud:

“Arthur, King of England, was a good king and a great warrior” (“Angliya qiroli Artur yaxshi qiroli va buyuk jangchi edi”) (Jacobs 1895, 67).

“Long before Arthur and the Knights of the Round Table, there reigned in the eastern part of England a king who kept his Court at Colchester” (“Artur va Aylana Stol ritsarlari davridan ancha avval Angliyaning sharqiy qismini boshqaruvchi bir qiroli bo‘lib, uning saroyi Kolchesterda joylashgandi”) [2].

Sehrli ertaklarda tez-tez uchraydigan ism turlaridan biri — ikki qismdan tashkil topgan ismlardir. Bunday ismlar odatda ism va laqabdan iborat bo‘ladi. Laqablar esa ko‘pincha personajning soch rangi, bo‘y-basti yoki boshqa tashqi xususiyatlarini ifodalaydi. Masalan, Jack Hannaford, Jack Turnip, Jack the Fool, Lazy Jack, Canny Jack, Jack the Farmer, Jack the Robber, Daft Jack, Clever Jack kabi ismlar bunga misol bo‘la oladi.

“The eldest and second eldest were cunning clever fellows, but they called the youngest Jack the Fool, because they thought he was no better than a simpleton” (“Katta va o‘rtancha akalar ayyor va aqli yigitlar edilar, ammo kenja ukani ular tentak Jek deb chaqirishardi, chunki ular Jekni o‘ta sodda va omi deb o‘ylashardi”) [2].

Ba’zan ismga yashash joyi ham qo‘shilishi mumkin, masalan, Jack o’ Kent (Djek o’ Kent).

Qahramonlar ismidagi yashirin ma’nolarni aniqlash uchun ko‘pincha adabiyot, lug‘atlar yoki boshqa tillar hamda madaniyatlarni bilish kerak bo‘ladi. Masalan, Mallasoch Ettin — bu ulkan odamning ismi bo‘lib, “ettin” so‘zi qadimgi ingliz tilida ulkan, yirik degan ma’noni anglatadi: “...extinct since 16c., from O.E. eoten – giant, monster”. Shu sababli, bu ismning so‘zma-so‘z tarjimasi “Mallasoch ulkan odam” degan ma’noni beradi.

“The Red Ettin of Ireland Once lived in Ballygan, And stole King Malcolm’s daughter, The king of fair Scotland” (“Bir kuni Balliganda yashovchi irlandiyalik Malla Ettin Buyuk Shotlandiya qiroli Malkolmni qizini o‘g‘irlyadi”) [2].

Shuningdek, ertak syujetining asosiy elementini kuchaytirib berishga xizmat qiluvchi murakkab laqabli ismlar ham uchraydi (Qamish Shapka – *Cap O’Rush*).

Uch komponentli ismlar ingliz sehrli ertaklarida kam uchraydi. Bular odatda personajga boshlang‘ich xarakteristika beruvchi murakkab laqabli ismlardir. Materiallar tahlili shuni ko‘rsatadiki, ingliz ertaklari ular kam uchraydi va ular ism va murakkab laqablardan tarkib topgan (Jack the Giant-Killer / Jek Devlar Kushandasi), yoki murakkab familiya va ismdan tashkil topgan (Manny Mac Gragh / Menni Mak Graf):

“John Garve Macgillichallum, of Rayaz, was an ancient hero of great celebrity” (Rayazlik Jon Garv Makgillikalum qadimgi eng mashhur qahramon bo‘lgan) (Douglas 1901, 218).

“When the magistrates heard of this they made a declaration he should henceforth be termed Jack the Giant’Killer” (Amaldorlarga bu xabar yetib borgach, ular o‘sha paytdan boshlab uni Jek Ulkan odamlar kushandasi deb atash haqida e‘lon qildilar) [2].

Bunday ismlarga yana murakkab familiyali ismlar ham kiradiki, bu ertak poetikasida yangilikdir (Menni Mak Graf –*Manny MacGragh*).

Ingliz xalq ertaklari qahramonlari ismlari semantik jihatdan ham ma‘lum bir guruhlarga birlashtirilishi mumkin:

1) odamlarning shaxsiy ismlari ingliz xalq ertaklarida tez-tez qo‘llanilishi bilan ajralib turadi. Masalan: *Jack (Djek)*, *John (Djon)*, *Bill (Bill)*, *Tom (Tom)*, *Jenny (Djenni)*, *Molly (Molli)*, *Betty (Betti)*, *Kate (Keyt)*.

2) kanonik bo‘lmagan ismlar. Bu ismlar odatda mifologik hikoyalar qahramonlariga yoki inson bo‘lmagan mavjudotlarga beriladi: Rowland, Fionn, Florentine, Dando va boshqalar.

3) gipokoristikalar – shaxs ismlarining qisqartirilgan shakllari (Betty (Betti), Tom (Tom), Jack (Jyek), John (Jon) – ertak rivoyati doirasida oddiy qishloq aholisiga murojaat qilish uchun ishlatiladi, ular odatda ingliz xalq ertaklarining bosh qahramonlari hisoblanadi. Antroponimning to‘liq (rasmiy) shaklidan farqli o‘laroq, gipokoristika kundalik muloqotda eng ko‘p qo‘llaniladi. Ular muloqotchilar – bir xil ijtimoiy muhit yoki yosh guruhining vakillari tomonidan qo‘llaniladi va suhbat ishtirokchilari orasidagi masofani qisqartiradi.

4) turli laqablar. Laqablar ham o‘z ichida uch turga bo‘linadi:

a) qahramonlarning tashqi ko‘rinishini tavsiflovchi laqablar: *Cap o’ Rushes (Qamish qalpoq)*, *Tattercoats (Juldurkiyim)*, *Tom Thumb (Tom barmoqbola)*, *Teeny-Tiny (Mittivoy)* va boshqalar.

b) qahramonlarning intellektual qobiliyatlari, shaxsiyati va xatti-harakatlarini tavsiflovchi laqablar: *Silly Willy (Tentak Uilli)*, *Kate Crackernuts (Ket-qarsildoq)*, *Lazy Jack (Dangasa Jek)*, *Simpleton Peter (Sodda Piter)* va boshqalar.

Bu ertak qahramonlari ismlarining tavsiflovchi komponentlari yetarlicha semantik yukka ega bo‘lib, kitobxonga bu qahramonlarning o‘ziga xos xususiyatlarini ular bilan birinchi uchrashgandanoq to‘liq his qilish imkonini beradi.

v) qahramonlarni jamiyatdagi mavqeiga ko‘ra tavsiflovchi laqablar: *Earl Mar (Graf Mar)*, *Lord Lathom (Lord Leytom)*, *Lord Lambton (Lord Lemton)* va boshqalar. Bunda ismlar oldi komponentlarining semantikasi personajlarning jamiyatdagi mansab va titullarini bildiradi [1].

Ingliz xalq ertaklarida biz uchun g‘ayritabiiy ko‘rinadigan motivlar mavjud. O‘zbek xalq ertaklarida qahramonlar ko‘pincha kimnidir yengish, boylikka ega bo‘lish yoki biror mahoratga ega bo‘lish uchun harakat qilsa, ingliz ertaklarida bunday maqsadlar kam uchraydi. Aksincha, ingliz ertaklaridagi qahramonlar ko‘proq muayyan burchni bajarish yoki muvaffaqiyatsizliklardan qochishga intiladi va aynan shu sababli voqealar rivojlanadi.

Bir tomondan, bu elementlar syujetning sodda va tushunarli bo‘lishini ta‘minlaydi. Boshqa tomondan esa, qahramonlar afsonaviy obrazlardan oddiy, kundalik hayotdagi insonlarga yaqinroq bo‘ladi. Ingliz ertaklarida esa nozik va istehzoli ingliz hazillari aniq ko‘zga tashlanadi — ular biroz g‘alati va ba‘zida eksantrik bo‘lishi mumkin. Syujetda ko‘plab kulgili burilishlar va qiziqarli tafsilotlar mavjud. Masalan, “Uch aqlli bosh” ertagida qahramonlar ketma-ket ahmoqona harakatlar qiladi, “Dik Uittington va uning mushuki” ertagida esa oddiy

mushuk o'zining sarguzashti orqali katta boylikka erishadi. Mashhur ingliz ertagi "Uch cho'chqa bolasi"da (Three Little Pigs) inglizlarning uylariga bo'lgan munosabati juda yorqin va samimiy tarzda tasvirlangan.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, ertak janri ingliz adabiyotining takrorlanmas va o'chmas nodir asarlari hisoblanib, xalqning orzu-umidlari, kechinmalari, qiyinchiliklarini o'zida ifoda etib ko'p asrlardan beri shakllanib kelmoqda. inglizlar faktlarni yaxshi ko'radigan sinchkov xalq hisoblanadiki, bu hatto ularning ertaklarida ham o'z aksini topgan. Ingliz ertaklari turli faktlar va detallarga juda boy. Ba'zida butun bir ertak vaziyat tasviri va faktlar ustiga quriladi, yechim esa berilmasligi mumkin. Ko'pincha, syujetlarda kutilmagan burilishlar kuzatiladi. Hattoki, ertakdagi voqea-hodisalar haqiqatan ro'y berayotgandek mayda-chuyda detallarigacha hikoya qilinganligi sababli sehrli ertaklar ham oddiy odamlar hayotidan so'zlangan oddiy hikoyalar kabi o'qiladi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Галковская Ю.М. Имена персонажей Британских народных сказок и их использование в учебном процессе // Современное образование Витебщины. № 2(16). 2017. – С.30-32.
2. Jacobs Joseph. English Fairy Tales. – The Pennsylvania State University, 2002.
3. Halpert H., Widdowson J.D.A. Folktales of Newfoundland: The Resilience of the oral tradition.- Routledge library edition, 2015. – p 362.
4. Jacobs, J. English Fairy Tales [Electronic resource] / J.Jacobs. - London: David Nutt, 1890.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 5/9 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro‘yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog‘och ko‘chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog‘lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).